

Svensk författningssamling

Lag om ändring i lagen (2006:351) om genetisk integritet m.m.

Utfärdad den 20 juni 2018

SFS 2018:1283

Publicerad
den 29 juni 2018

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs i fråga om lagen (2006:351) om genetisk integritet m.m.

dels att 5 kap. 1, 2 och 4 §§, 6 kap. 1 a, 4 och 5 §§, 7 kap. 1–8 §§, 8 kap. 8 § och rubrikerna närmast före 6 kap. 4 § och 7 kap. 6 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas fem nya paragrafer, 6 kap. 5 a och 5 b §§ och 7 kap. 3 a, 7 a och 7 b §§, och närmast före 7 kap. 3 a § en ny rubrik av följande lydelse.

5 kap.

1 § Åtgärder enligt bestämmelserna i detta kapitel med ägg från människa vilka har befruktats eller varit föremål för somatisk cellkärnöverföring förutsätter att donatorerna av ägg, spermie eller kroppscell har informerats om ändamålet med åtgärden och därefter lämnat sitt samtycke.

Om befruktningen har skett enligt 7 kap., krävs att även en kvinna eller man i det behandlade paret som inte är donator av ägg eller spermie har informerats om ändamålet med åtgärden och därefter lämnat sitt samtycke. Detsamma gäller en ensamstående kvinna som inte är donator av ägg.

2 § När det gäller forskning som ska prövas enligt lagen (2003:460) om etikprövning av forskning som avser människor ska i stället för 1 § i detta kapitel bestämmelserna om information och samtycke i 16, 17 och 19 §§ i den lagen tillämpas.

Om befruktningen har skett enligt 7 kap., ska med forskningsperson jämföras en kvinna eller man i det behandlade paret som inte är donator av ägg eller spermie. Detsamma gäller en ensamstående kvinna som inte är donator av ägg.

4 § Ett befruktat ägg får förvaras i fryst tillstånd i högst tio år. Ett ägg som har varit föremål för en somatisk cellkärnöverföring får förvaras i fryst tillstånd i högst fem år. Socialstyrelsen får förlänga tiderna enligt 6 §.

Den tid då ägget har varit fryst räknas inte in i den tid under vilken försök får ske enligt 3 §.

¹ Prop. 2017/18:155, bet. 2017/18:SoU20, rskr. 2017/18:368.

1 a §² En donator av spermier ska vara myndig. Donatorn ska lämna ett skriftligt samtycke till att spermier används för insemination. Donatorn får återkalla sitt samtycke fram till dess insemination skett.

Val av spermiedonator

4 § Vid en insemination som avses i 2 § väljer läkaren en lämplig spermiedonator. Spermier från en avliden donator får inte användas vid en insemination. Uppgifter om donatorn ska antecknas i en särskild journal. Journalen ska bevaras i minst 70 år.

5 § Den som har tillkommit genom en insemination som avses i 2 § har, om han eller hon har uppnått tillräcklig mognad, rätt att ta del av de uppgifter om donatorn som antecknats i sjukhusets särskilda journal.

5 a § Efter skriftlig begäran av den som har tillkommit genom en insemination som avses i 2 § och som har uppnått tillräcklig mognad ska uppgifter om honom eller henne tas in i den särskilda journal som innehåller uppgifter om donatorn. Även begäran ska tas in i den särskilda journalen.

Den som har tillkommit genom en insemination som avses i 2 §, och som har uppnått tillräcklig mognad, har rätt att ta del av de uppgifter som antecknats i den särskilda journalen och som avser andra personer som har tillkommit med spermier från samma donator.

5 b § Om någon har anledning att anta att han eller hon har tillkommit genom en insemination som avses i 2 §, är socialnämnden skyldig att på begäran hjälpa honom eller henne att ta reda på om det finns några uppgifter antecknade i en särskild journal.

7 kap.

1 §³ I detta kapitel finns bestämmelser om befruktning utanför kroppen. Med befruktning utanför kroppen avses

1. befruktning av ett ägg utanför en kvinnas kropp, och
2. införande av ägget i en kvinnas kropp.

Det som i detta kapitel sägs om make gäller också registrerad partner.

2 § En donator av ägg eller spermier ska vara myndig. Donatorn ska lämna ett skriftligt samtycke till att ägget befruktas eller att spermier används för befruktning. Donatorn får återkalla sitt samtycke fram till dess befruktning skett.

3 §⁴ Om kvinnan är gift eller sambo, får ett befruktat ägg föras in i kvinnans kropp endast om maken eller sambon skriftligen har samtyckt till det.

Särskilda villkor för behandling med ett donerat befruktat ägg

3 a § Ett ägg som har befruktats för att föras in i en kvinnas kropp får föras in i en annan kvinnas kropp endast om

² Senaste lydelse 2016:18.

³ Senaste lydelse 2009:262.

⁴ Senaste lydelse 2016:18.

1. den först behandlade kvinnan, och, om hon är gift eller sambo, även hennes make eller sambo, skriftligen har samtyckt till det,
 2. den först behandlade kvinnan, och, om hon är gift eller sambo, även hennes make eller sambo, är förälder till minst ett barn, och
 3. det är den först behandlade kvinnans eget ägg som har befruktats eller, om hon är gift eller sambo, ägget har befruktats med spermier från hennes make eller sambo.
- Ett samtycke enligt första stycket får återkallas fram till dess införande skett.

4 §⁵ Befruktning av ägg från en kvinna, i vars kropp ägget ska införas, med spermier från kvinnans make eller sambo får inte utan tillstånd av Inspektionen för vård och omsorg utföras annat än vid offentligt finansierade sjukhus. Detta gäller också införande av ägget i kvinnans kropp.

Om ägget inte kommer från kvinnan eller spermier inte kommer från kvinnans make eller sambo, får befruktning och införande av ägg inte utan tillstånd av Inspektionen för vård och omsorg utföras annat än vid de sjukhus som har sjukvårdsenheter där det bedrivs högskoleutbildning för läkarexamen och forskning.

5 §⁶ Vid en behandling som avses i 4 § andra stycket ska läkaren pröva om det med hänsyn till makarnas, sambornas eller den ensamstående kvinnans medicinska, psykologiska och sociala förhållanden är lämpligt att behandlingen äger rum. Behandlingen får utföras endast om det kan antas att det blivande barnet kommer att växa upp under goda förhållanden.

Om behandling vägras, får makarna, samborna eller den ensamstående kvinnan begära att Socialstyrelsen prövar frågan.

Val av donator

6 § Vid en behandling som avses i 4 § andra stycket väljer läkaren ägg eller spermier från en lämplig donator eller ett lämpligt donerat befruktat ägg.

Ägg eller spermier från en donator som har avlidit får inte användas för befruktning.

Uppgifter om donator ska antecknas i en särskild journal. Journalen ska bevaras i minst 70 år.

7 § Den som har tillkommit genom en behandling som avses i 4 § andra stycket har, om han eller hon har uppnått tillräcklig mognad, rätt att ta del av de uppgifter om donator som antecknats i sjukhusets särskilda journal.

7 a § Efter skriftlig begäran av den som har tillkommit genom en behandling som avses i 4 § andra stycket och som har uppnått tillräcklig mognad ska uppgifter om honom eller henne tas in i den särskilda journal som innehåller uppgifter om donatorn. Även begäran ska tas in i den särskilda journalen.

Den som har tillkommit genom en behandling som avses i 4 § andra stycket, och som har uppnått tillräcklig mognad, har rätt att ta del av de uppgifter som antecknats i den särskilda journalen och som avser andra personer som har tillkommit med könsceller från samma donator.

⁵ Senaste lydelse 2013:1147.

⁶ Senaste lydelse 2016:18.

7 b § Om någon har anledning att anta att han eller hon har tillkommit genom en behandling som avses i 4 § andra stycket, är socialnämnden skyldig att på begäran hjälpa honom eller henne att ta reda på om det finns några uppgifter antecknade i en särskild journal.

8 § Om det i ett mål om faderskap, moderskap enligt 1 kap. 7 § eller föräldraskap enligt 1 kap. 9 § föräldrabalken är nödvändigt att få del av de uppgifter som finns om en befruktning utanför kroppen, är den som är ansvarig för behandlingen eller någon annan som har tillgång till uppgifterna skyldig att på begäran av domstolen lämna ut dessa uppgifter.

8 kap.

8 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får till skydd för liv och hälsa meddela ytterligare föreskrifter om

1. genetiska undersökningar inom hälso- och sjukvården,
2. fosterdiagnostik och preimplantatorisk genetisk diagnostik, och
3. befruktning utanför kroppen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från tillståndskravet enligt 3 kap. 1 §.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur många barn en donator enligt 6 kap. 4 § och 7 kap. 6 § får ge upphov till.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.

2. Ägg eller spermier som har donerats före ikraftträdandet får inte utan skriftligt samtycke från donatorn användas vid en befruktning utanför kroppen som ska utföras med både ett donerat ägg och donerade spermier.

3. Befruktade ägg som före ikraftträdandet har skapats av donerade ägg eller donerade spermier får inte utan skriftligt samtycke från äggdonatorn eller spermiedonatorn användas vid andra personers behandlingar.

På regeringens vägnar

ANNIKA STRANDHÄLL

Lars Hedengran
(Socialdepartementet)